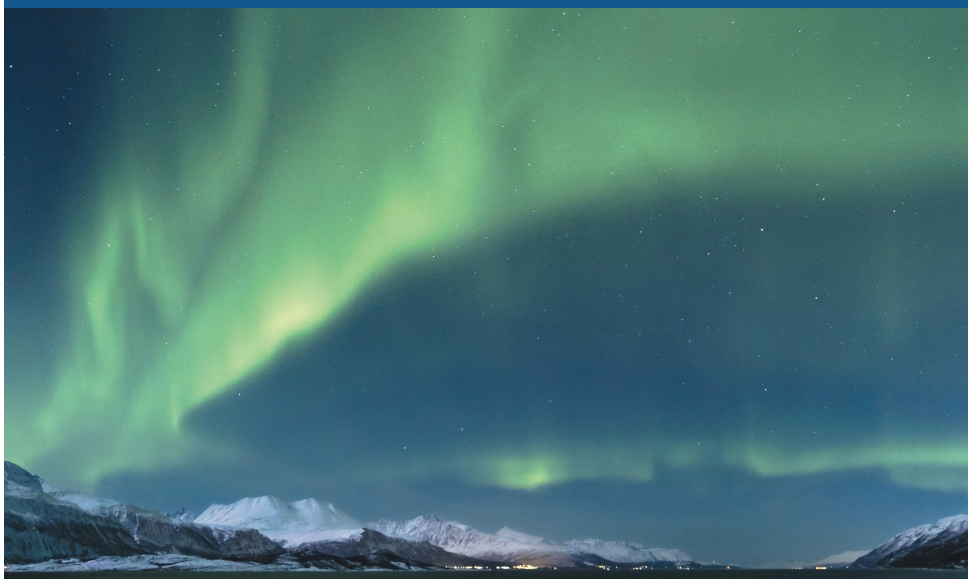

Lux Beatissima

OVERIJSSELS KAMERKOOR
Dirigent: Eugène van Boheemen

Instrumentalisten: Paula Hopster, Piano en Esther de Boer, Cello

Onze Lieve Vrouwebasiliek in Zwolle
Zaterdag 13 december 2014, aanvang 20.00 uur

Inleiding bij het programma

Het kerstconcert van het Overijssels kamerkoor heeft dit jaar de titel *Lux Beatissima*. Het stralende, gezegende licht in deze donkere tijd. Kerstmis is al eeuwen een grote muzikale inspiratiebron voor componisten. In de voorchristelijke tijd was er het feest van de onoverwonnen zon en de zonnewende. De kortste dag valt dit jaar op maandag 21 december waarbij de astronomische winter begint om 18.47 uur. Zeven uur en 44 minuten na zonsopgang duikt de zon alweer achter de horizon. Daarna gaan de dagen zeer geleidelijk weer een beetje lengen maar is het vooralsnog donker, pas begin februari zullen we daar echt iets van merken.

Lux Beatissima

In het koorwerk van Howard Helvey, gecomponeerd in 2002, zingt het koor *O lux beatissima*: O, gezegend licht, een rijk gezegend lichtpunt in donkere dagen in de verschijning van een pasgeboren kind. En de laatste zin in het koorwerk, nihil est innoxium, zou je kunnen vertalen als: niets is zo weerloos. Dat doet ons denken aan de uitspraak van de dichter Lucebert 'alles van waarde is weerloos'. Juist in deze tijd hebben we zoveel behoefte aan licht, en juist ook dat symbolische licht weerspiegelt ons verlangen naar vrede en gerechtigheid. 'En het werd licht' (genesis) in combinatie met de geboorte van het Goddelijk kind is misschien het indrukwekkendste geheim van Kerst.

Het thema 'Lux Beatissima' bezingt deze bijzondere tijd met teksten die ons meenemen in dat oeroude wonder. Een programma met nieuwe kerstkoorwerken. Muziek van Howard Helvey (1968), Andrew Smith (1970), Ola Gjeilo (1978), Eric Whitacre (1970) en A.V. Diestro (1963) Allemaal jonge componisten met nieuw Engelstalig repertoire. Ook zal er muziek klinken van Arvo Pärt (1935) en William Hawley (1950), a-capella koorwerken, maar ook werken begeleid door Piano en Cello. Met als overkoepelend thema, het geheim en de symboliek van het licht, het licht uitgedragen door de geboorte van een weerloos kind, op unieke wijze getoonzet door onder andere deze veelbelovende componisten van de laatste vier decennia.

Het *Lux Illuxit* van Andrew Smith is geïnspireerd op een Gregoriaans koraal uit het St. Olaf- Officium. Het beschrijft het wonderschone licht als symbool voor de geboorte van de redder. Het koraal wordt door improviserende stemmen begeleid waarbij de verzen 4- tot 8-stemmig zeer vrij getoonzet zijn. Het laatste vers zelfs bijna wrang in zijn dissonantie waar de tekst spreekt over het martelaarschap van Christus en zijn volgelingen.

Alleluia van Agripino Diestro is een jubelzang met als tekst slechts dit ene woord. U hoort na elkaar inzettende stemmen in een langzaam opbouwend harmonisch verloop tegenover een homofoon deel. Dit contrasteert in de loop van het werk en mondt uit in de fortissimo finale.

Het Nüüd ole Jeesus is een prachtig voorbeeld uit de rijke volksliederentraditie van Estland en dan specifiek van Kihnu eiland (een klein eiland voor de kust van Estland) De tekst is van de Est Johann Hornung (1660-1715), het kerstverhaal vertellend, steeds afgesloten met een ingetogen Küürie eleis.

Tundra van Ola Gjeilo is een seculier muzikaal uitstapje, het beschrijft de machtige wildernis van het toendralandschap Hardangervidda, Noorwegen, in de bergen tussen Oslo en Bergen. U hoort Paula Hopster in minimal-achtige pianobegeleiding waarbij het vrouwenkoor lange lijnen zingt, een pakkende, bijna heroïsche melodie.

Van dezelfde componist zal het duo, Paula Hopster, piano en Esther de Boer, cello een paar stukken spelen uit de bundel The Stonerose.

We blijven nog even bij deze jonge, van origine Noorse componist Ola Gjeilo en zijn toonzetting van de oeroude tekst: O Magnum Mysterium. Een toonschildering zou ik bijna willen zeggen, heel letterlijk hoort u in klank het Grote wonder dat geschiedde, de dieren lopen uit om naar het kind te kijken en gezegend de maagd die baarde. Lange noten zingt het koor, 4- tot 12-stemmig, begeleid met ijle celloklanken, als vanuit de verte, een oneindig groots verhaal illustrerend.

O Magnum Mysterium van William Hawley, precies dezelfde tekst in groot contrast getoonzet, deze keer een vlechtwerk van koorinzetten, zeer precies gecomponeerd. (streng canon). Contrapunt, noot tegen noot, en polyfonie, iedere stem zijn eigen plek, in een muzikaal weefsel.

Bij het koorwerk 'my guardian Angel' van Judith Weir ga ik u vragen om actief mee te zingen. Het gaat over de publieke verschijning van engelen bij het kerstverhaal, en die engelen zingen het Alleluia. Ik wil u vragen om deze rol met verve op u te nemen. Het koor zal, als 'het volk', u, als engelen begeleiden.

Song of praise is een ritmisch, aanstekelijke zetting van de psalm 148, hier kan het koor zich uitleven in ritme, dynamiek en tekstuitbeelding.

Lux Aurumque is voor het OKK een gouden oude. We zongen dit werk voor het eerst in 2009 bij het 50-jarig jubileum en het werk is ons sindsdien heel dierbaar. Het beschrijft prachtig dat 'Licht'; warm en zwaar, als puur goud, en dan weer die engelen die, dit keer, zeer zacht, de kleine baby toezingen. In een programma over licht mocht dit werk niet ontbreken.

Wij wensen u een gloedvol en licht Kerstfeest.

○ Lux Beatissima

○ Lux Beatissima
Reple cordis intima
Tuorum fidelium.
Sine tuo numine,
Nihil est in homine,
Nihil est innoxium.

Alleluia-Tropus

met begeleiding van cello

Pravilo vyeri i obraz krotosti
Vozdyerzhaniya uchityelya
Alleluia
Yavi tya stadu tvoyemu
Yazhe vyeshchey istina;
Alleluia
Syego radi styazhal yesi
Alleluia
Smiryeniyem visokaya
Nishchetoyu bogataya
Alleluia
Ot che svyashcennonachalniche
Nikolaye, moli
Hrista Bogaspastisya dusham nashim
Alleluia

*Uit een tekst van de Russische monnik Saint Silouan (1866-1938),
waarin deze Adam het verlies van het aardse paradijs laat betreuren.*

Howard Helvey *1968

○ Light most blessed,
Fill the inmost heart
Of all thy faithful.
Without your grace,
There is nothing in us,
Nothing that is not harmful.

Arvo Pärt *1935

My soul wearies for the Lord
And I seek Him in tears.
How should I not seek Him?
When I was with Him my soul was glad and at
rest and the enemy could not come nigh me
But now the spirit of evil has gained power over
me, harassing and oppressing my soul,
So that I weary for the Lord even unto death,
And my spirit strains to God,
And there is naught on earth can make me glad,
nor can my soul take comfort in any thing, but
longs once more to see the Lord,
that her hunger may be appeased.
I cannot forget Him for a single moment,
and my soul languishes after Him,
and from the multitude of my afflictions
I lift up my voice and cry:
Have mercy on me, O God.
Have mercy on Thy fallen creature.

Lux Illuxit

Lux illuxit laetabunda
lux illustris, lux iucunda,
lux digna praeconio.
In solemne gaudium prorumpat
fidelium sincera devotio
Gloriosus hodie Christi martyr gloriae,
sublimatus solio
Pro aeternis brevia commutavit gaudia
felici commercio.
Insignis martyris gloria, dulcis materia.
Insiste canticis, mater Ecclesia,
caelesti iubilo, tange caelestia.

Andrew Smith *1970

A beautiful light has shone out,
a brilliant light, a light worthy of praise.
On this joyful occasion the sincere devotion
of the faithful breaks forth.
Today the glorious one, Christ's martyr,
is enthroned on high.
Gladly he handed over transitory pleasures
in exchange for everlasting joy.
Worthy is the martyr, great is his glory.
Sweet is our joy, and sweet its source.
Sing out your praise, O Mother Church,
let your celestial rejoicing reach for the heavens

Nüüd ole, Jeesus, kiidetud
met pianobegeleiding

Nüüd ole, Jeesus, kiidetud
et Sa neitsist sündinud
kui inimene ilmale,
sest laulvad inglid rõõmsaste
Küürieleis

Seal taeva Isa ainust last
leiad sõimest magamast,
nüüd meie vaese lihasse
on tulnud kõige ülem hea
Küürieleis

Nüüd igavene päikene
paistab kõige ilmale,
kesköösel Tema helendab,
meid päeva lasteks sünnitab.
Küürieleis

Kes suurem on kui ilmamaa,
Maarja süles magab Ta,
see on nüüd laps, kes üma peal
kõik asjad peab uleval.
Küürieleis

Kõik Tegi ta hea meelega,
meile abi naidata
kõik ilm nüüd olgu rõõmus sest
ja kiitku Teda südamest
Küürieleis

Volklied uit Estland

Now blessed be thou, Christ Jesu;
for thou art man born, this is true:
the angels made a merry noise,
yet have we more cause to rejoice:
Kyrie eleison

The blessed Son of God
only in a cribfull poor did lie:
with our poor flesh and our poor blood
was clothed that everlasting good:
Kyrie eleison

Eternal light doth now appear
to the world both far and near
it shineth full clear at midnight,
making us children of his Light:
Kyrie eleison

He that made heav'n and earth of nought,
in our flesh hath our health brought,
for our sake made he himself full small
that reigneth Lord and King o'er all:
kyrie eleison

All this did he for us freely
for to declare his great mercy
all Christendom be merry therefore,
and give him thanks for evermore
Kyrie eleison

Tundra

Voor vrouwenkoor en piano

Wide, worn and weathered,
Sacred expanse
Of green and white and granite grey
Snowy patches strewn
Anchored to the craggy earth,
Unmoving;
While clouds dance
Across the vast, eternal sky.

Stone Rose

pieces for cello and piano

Serenity

met cello-begeleiding

O magnum mysterium,
et admirabile sacramentum,
ut animalia viderent Dominum natum,
iacentem in praesepio!
Beata Virgo, cujus viscera
meruerunt portare
Dominum Christum.
Alleluia.

O magnum mysterium

O magnum mysterium,
et admirabile sacramentum,
ut animalia viderent Dominum natum,
iacentem in praesepio!
Beata Virgo, cujus viscera
meruerunt portare
Dominum Christum.
Alleluia.

Ola Gjeilo *1978

Ola Gjeilo *1978

Ola Gjeilo *1978

O great mystery,
and wonderful sacrament,
that animals should see the new-born Lord,
lying in a manger!
Blessed is the Virgin whose womb
was worthy to bear
Christ the Lord.
Alleluia!

William Hawley *1950

O great mystery,
and wonderful sacrament,
that animals should see the new-born Lord,
lying in a manger!
Blessed is the Virgin whose womb
was worthy to bear
Christ the Lord.
Alleluia!

My Guardian Angel

met cellobegeleiding

Judith Weir *1954

The Angel that presided o'r my birth said
'Little Creature, form'd of Joy & Mirth,
Go Love without the help of anything on Earth'.
Alleluia

Song of Praise

Praise the Lord from the heavens
Praise the Lord in the heights.

Praise him all his angels, praise him all his hosts,
Praise him sun and moon,
praise him all you shining stars!

He has raised up a horn for
his people.
Praise for all his saints, praise
him.
Praise for the people of Israel who
are near to him!
Praise the Lord, praise him in

8 Al - le - lu - ia, - Al - le - lu -
-ia, Al - le lu ia

Praise him you highest heavens, the heights!

and the waters above the heavens.

Let them praise the name of the Lord.

Let them praise the name.

And he commanded and they were created
and he established them for ever and ever
and fixed their bounds with cannot be passed

Praise the Lord from the earth
you sea monsters and all deeps.

Fire and hail, snow and frost,

Stormy wind fulfilling his command!

Mountains and hills, fruit trees and all cedars!

Beasts and all cattle, creeping things and flying birds

Kings of the earth and all people

princess and all rulers of the earth!

Young men and maidens together

old men and children.

Let them praise the name of the Lord
for his name alone is exalted,

his glory is above earth and heaven
Lux aurumque

pura velit aurum

et canunt angeli molliter

modo natum

Eric Whitacre *1970

Licht, warm en zwaar
puur als goud
en de engelen zingen zacht
voor het nieuwgeboren kind.